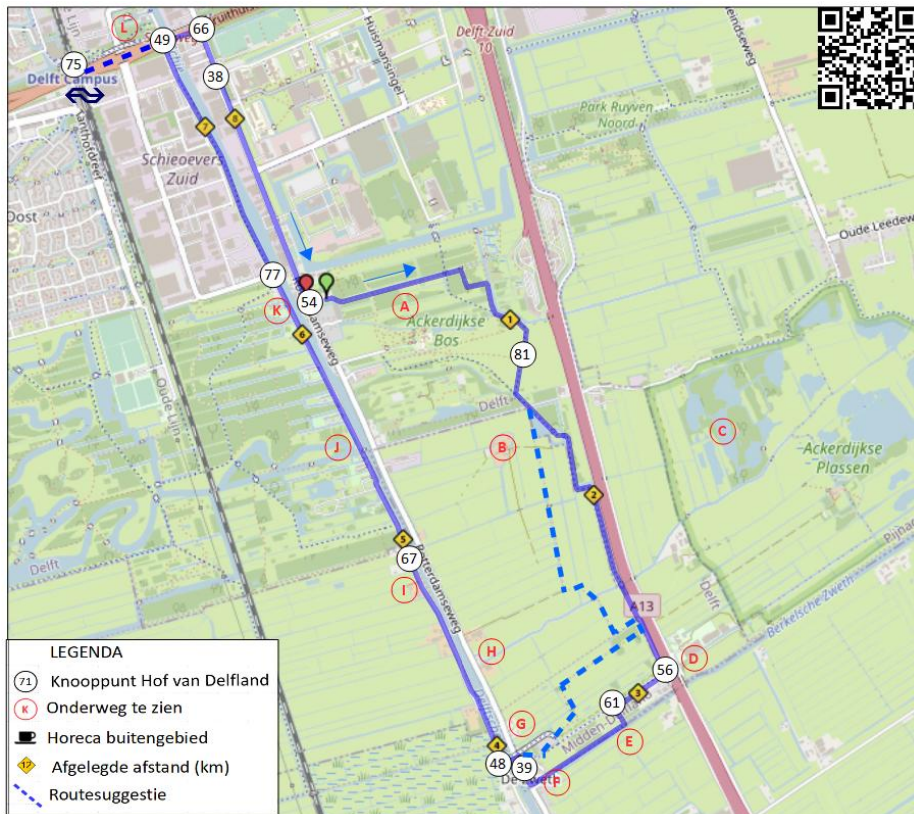

11 Akerdijkroute

De Akerdijkroute is een rondwandeling van 9 km en begint en eindigt bij de parkeerplaats ter hoogte van de Rotterdamseweg 195. De route wordt gekenmerkt door een afwisseling van polder- en parklandschap met de sporen van stedelijk gebied in de nabijheid.

Vanaf de parkeerplaats aan de Rotterdamseweg via het Art Centre Delft naar de Berkelse Zweth. Vervolgens via het buurtschap De Zweth langs de zuidwest oever van de Schie, over de Kruithuisbrug terug naar de parkeerplaats aan de Rotterdamseweg. De route is het gehele jaar geopend. Het Boerenpad is gesloten tijdens het vogelbroedseizoen.

Routebeschrijving

De routebeschrijving maakt gebruik van het wandelroutenetwerk Hof van Delfland. Waar de route afwijkt worden in deze routebeschrijving verdere details gegeven. Verstoringen in het netwerk? Meld ze bij www.meldpuntroutes.nl.

- **Knp 54:** Start bij parkeerplaats / bushalte Rotterdamseweg 195. Steek de parkeerplaats schuin over. Richting knp 81 en 56: zie routesuggestie *.
- **Knp 56:** Berkelse Zweth. Van knp 56 naar knp 61. Linksaf tot aan de houten brug. Voor de brug rechtsaf over de kade naar het Buurtschap De Zweth. Op de Rotterdamseweg rechtsaf naar knp 39.
- **Knp 39:** De Schie. Van knp 39 over de fietsbrug naar knp 48. Via het jaagpad naar knp 67, 77 en 49 (zie routesuggestie **). Over de Kruithuisbrug, direct voorbij de Schie de trap af: knp 66, 38 en 54.

Voor de bereikbaarheid met het openbaar vervoer van het begin- en eindpunt van de wandelroute wordt verwezen naar www.9292ov.nl

Routesuggestie

Routesuggesties zijn met stippellijnen aangegeven.

*: **Boerenpad Akerdijkse Polder:** Ca. 250 m na knp 81 rechtsaf. Het pad is gemarkeerd met gele bordjes met klomp en zwaluw van de Agrarische Natuurvereniging Vockestaert. Het pad is tijdens het vogelbroedseizoen gesloten. Honden en fietsen niet toegestaan.

****: Voor treinreizigers:** Vanaf het station Delft Campus knp 75 (zuidzijde station naast poldergemaal Voorhof). De Kruithuisbrug op, volg het voetpad naar knp 49. U heeft de Akerdijkroute bereikt. Direct voorbij de Schie de brug af: knp 66, 38 en 54. Lees verder bij de 'Routebeschrijving'.

NB: Alle gegevens benodigd voor de routebepaling onderweg zijn vermeld op deze eerste pagina.

Onderweg te zien

Midden-Delfland, het groene hart van de zuidwestelijke Randstad. Een kleinschalig oud cultuurlandschap met de kenmerken van het Hollandse landschap achter de duinen: laaggelegen (1 tot 3 m onder NAP) en lichtglooiend door de oude kreekruggen en de natte veengebieden daartussen.

De op de kreekruggen gelegen boerderijen, de oude dorpskernen, de vele molens en gemalen, de kades en oude slotenpatronen tonen je steeds weer de eeuwenoude historie van dit gebied. Een groene oase met een rijke natuur en weidse vergezichten te midden van het grootschalige stedelijke en industriële geweld.

Twee werelden

De rijksweg A13 werd in de 30er jaren van de vorige eeuw aangelegd. Het was een van de eerste vierbaanswegen in het land. Er was geen middenberm, waardoor in de meidagen van 1940 Duitse vliegtuigen de weg als landingsbaan konden gebruiken. De weg snijdt de Akerdijkse Polder in twee

stukken. Aan de westkant rest nog maar een smalle strook weilanden tussen de rijksweg en de Delftse Schie. Het beeld en het geluid van het drukke autoverkeer zijn hier altijd op de achtergrond. Het is moeilijk voorstelbaar dat eeuwenlang al het verkeer tussen Den Haag en Rotterdam zich gezapig voortbewoog langs de Rotterdamseweg terwijl op de Delftse Schie de trekschuit voer die door paarden werd voortgetrokken en waar vrachtschepen zeilend hun lading vervoerden. Ooit draaiden tussen Delft en Overschie negen windmolens om het overtollige polderwater op de Delftse Schie te lozen. In dit deel van Nederland komen twee werelden bijeen en is de stad heel dichtbij.

Agrarisch natuurbeheer

Onderstaand artikel is geschreven in 2004. Inmiddels, twintig jaar later, is dit onderwerp onveranderd actueel. Het oorspronkelijke artikel luidde:

Eeuwenlang waren het de boeren die het beeld van het landschap bepaalden. Hun boerderijen met het opgaande groen stoffeerden de grazige weiden. Hun

zwartbonte koeien bepaalden het haast clichématige beeld van het Hollandse polderland. Dat beeld is drastisch aan het veranderen. Niet alleen zijn veel zwartbonte koeien vervangen door anderskleurige, maar het ligt ook niet meer zo voor de hand dat koeien 's zomers buiten lopen, voeren en melken in de loopstal zou economisch meer rendabel zijn. De huidige melkveehouderij staat economisch onder druk. Bedrijven moeten groeien en dat kan niet altijd. Dan moet naar neveninkomsten gezocht worden: kamperen op de boerderij, het ontvangen van schoolklassen, een zorgboerderij. Eén van de mogelijkheden is het agrarisch natuurbeheer, waarbij de boer betaald krijgt voor de bescherming van natuurwaarden, bijvoorbeeld door beheer dat gericht is op meer weidevogels. Een stap verder gaat het biologisch boeren waarbij o.a. geen kunstmest meer wordt gebruikt en waar het veevoer ook biologisch moet zijn geteeld. Het beoogde resultaat: meer weidevogels, soortenrijkere graslanden, slootkanten en sloten. Maar vooral een duurzamer leefmilieu.

De locatie van onderstaande bezienswaardigheden is gemarkeerd op de routekaart van het voorblad. De volgletter wordt hierbij gebruikt als referentie.

A. Art Centre Delft, Rotterdamseweg 205

Het boerderijgebouw werd aan het begin van de negentiende eeuw gebouwd op een veel oudere boerderijplaats gelegen op een kleirug. Het met riet gedekte voorhuis staat er nog, maar de stal is rigoureus vervangen door een strakke glazen rechthoek (naar ontwerp van Jeroen van Schie), die als tentoonstellingsruimte dienst doet, met exposities van kunstenaars uit de gehele wereld. Naast dit transparante bouwwerk zijn een modern woonhuis en theepaviljoen verzezen, naar ontwerp van architectenbureau Molenaar & Co uit Delft. Een verrassende combinatie van eigentijdse vormgeving in een landelijke omgeving. Het kunstwerk op de afbeelding, van Kouji Ohno uit Japan, is onderdeel van een duo-kunstwerk. Het andere werk staat bij het Kraaiennest langs de Dorppolderroute.

B. Hoeve Akerdijk, Rotterdamseweg 223

Het hoofdgebouw van deze oude boerderij dateert uit de negentiende eeuw. Naast de oude stal is een moderne loopstal verzezen en meer recent een eigentijdse, half open potstal voor het jongvee. In een potstal wordt de mest gemengd en afgedekt met stro en twee keer per jaar afgevoerd. Deze mest is goed te gebruiken in de akkerbouw. Hoeve Akerdijk is een bedrijf met biologische bedrijfsvoering: geen genetisch gemodificeerde voedergewassen, geen bestrijdingsmiddelen en geen kunstmest. Er wordt veel aandacht besteed aan het dierenwelzijn. Tevens worden schoolklassen ontvangen en één dag in de week is Hoeve Akerdijk een zorgboerderij waar ouderen worden opgevangen en begeleid. Wekelijks werken via dagbesteding vijf hulpboeren op de boerderij. Er is verkoop van eigengemaakte producten. De koeienstal is omgebouwd tot een kinderdagverblijf.

C. Akerdijkse Plassen

Deze plasjes ontstonden in de achttiende eeuw door veenwinning, onder meer voor de productie van Delfts Blauw. Vanuit de verte zijn vooral de bosschages goed zichtbaar (aan de overzijde van de A13). Het gebied is eigendom en in beheer bij Natuurmonumenten. Vooral voor weide- en watervogels is het een aantrekkelijk gebied; er bevindt zich o.a. een kolonie aalscholvers. Het natuurgebied is ook voor andere vogels, zoogdieren en voor planten zeer belangrijk en vormt een belangrijke ecologische schakel tussen Midden-Delfland en het Groene Hart.

D. Faunapassage A13

Spoor-, snel-, en waterwegen zijn voor de mens inmiddels onmisbaar. Echter voor kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën zijn het onneembare barrières. Zo erg zelfs dat sommige soorten, denk aan hermelijn, woelmuis, wezel en ringslang, hier met uitsterven worden bedreigd. Inmiddels zijn

diverse passages aangelegd over en onder deze barrières zoals de Schie, de A4 en de A13. Het doel is om de Vlietlanden, voor kleine zoogdieren en reptielen, te verbinden met de Akerdijkse Plassen om vervolgens toegang te verkrijgen tot het Groene Hart.

E. Berkelse Zweth

Een 'zweth' is een water dat een grens vormt. In dit geval was dat de grens tussen het grondgebied van het ambacht Vrouwenregt en dat van Overschie; later de grens tussen Rotterdam en Delft; sinds 1 januari 2004 tussen Rotterdam en de gemeente Midden-Delfland. De Berkelse Zweth

vormt al sinds de vijftiende eeuw de afwatering van het gebied van Berkel en Rodenrijs. Op de kaart van Kruikius (1712) staan aan de Berkelse kant van de Zweth vijf molens, nu nog één. Er is daar ook een verlaat, een sluisje om boten te kunnen schutten vanuit de Polder Berkel naar de Zweth en de Delftse Schie.

F. De Zweth, Zwetheul, Rotterdamseweg 480

Voor al in de negentiende en het begin van de twintigste eeuw heerste er veel bedrijvigheid in de kleine woonconcentratie aan de Delftse Schie. Er was een jeneverstokerij die later brikettenfabriek werd en weer later een handel in hooi en stro. Er was een bierbrouwerij die later aannemingsbedrijf werd en daarna graanpakhuis. Ook was er een hotel 'De Zweth', gevestigd in een pand dat ooit een deftig herenhuis was, later was daar een café-billard gevestigd. Nog veel herinnert aan die rijke negentiende eeuw.

Lieve van Ollefen, de stads- en dorpsbeschrijver, spreekt reeds in 1793 van 'de vermaarde Zwetheul'. Bij een verkoping in 1847 is sprake van 'het vanouds gerenommeerde logement, de welbekende, goedgelegene en florissante uitspanning genaamd de Zwetheul', tegenwoordig genaamd 'Aan de Zweth'.

Rotterdamers en Delftenaars kwamen hier met hun rijtuigen en jachten, de postiljon verwisselde er van paarden en het was de aanlegplaats van het beroemde Delftse (stoom)bootje met een geregelde dienst tussen Delft en Rotterdam.

G. Fietsbrug

De moderne fietsbrug (Kandelaarbrug) verbindt twee delen van Midden-Delfland die voorheen slechts met een grote omweg bereikbaar waren. Weliswaar was er vanaf ca. 1880 nabij de buurtschap Kandelaar een veerpontje, maar dat werd in 1960 opgeheven wegens gebrek aan belangstelling. De huidige brug wordt op afstand, vanuit Delft, bediend, vandaar de aanwezige camera's. In april 2020 probeerde ook een bestelbus de omweg af te snijden. Na reparatie kon de brug na drie maanden weer worden heropend voor het fietsverkeer...

H. Gemaal, Rotterdamseweg 229

Daar waar de oude veenstroom, de Oude Lee, in de Schie uitmondt, stond vroeger de Zuidmolen van de Akerdijkse Polder. Mogelijk stond deze molen er al in 1471 toen Akerdijk door een kade van Berkel werd gescheiden en de Akerdijkse Polder ontstond. In 1520 is er sprake van een tweede molen: de Noordmolen. In 1877 werd op de plaats van de Zuidmolen een stoomgemaal gebouwd. De Noordmolen werd afgebroken. Dit stoomgemaal werd al in 1915 vervangen door een gemaal dat voorzien was van een elektrisch aangedreven centrifugaalpomp. De architectuur van het gemaal is zeer verzorgd. Vooral de dakvorm valt op met zijn pironen als bekroning. De platte, rode pannen zijn van het type Tuiles du Nord. In 2018 is dit gemaal vervangen door een geheel nieuw modern elektrisch gemaal.

I. Boerderij Vijverschie, Schieweg 192

De boerderij dankt zijn naam aan de vijfverpartijen die ten zuiden van de boerderij lagen, waarschijnlijk als een soort eendenkooi. De boerderij is een mooi voorbeeld van een boerderij uit het midden van de achttiende eeuw. De hardstenen stoep met hekje voor de voordeur doet stads aan. De later gebouwde (en herbouwde) vrijstaande koestal herbergt thans een zalenaccommodatie.

J. Nieuw landschap

Ten zuiden van Delft is de laatste jaren een totaal nieuw landschap ontstaan door de aanleg van het Abtswoudse Bos en het Akerdijkse Bos. Nieuwe waterpartijen herinneren vaag aan de prehistorische kreken die hier ooit liepen. De restanten van die waterlopen in de vorm van hogergelegen kreekruigen en van zand- en kleiafzettingen in het veengebied, maken een gevarieerde beplanting mogelijk.

K. Veelust, Schieweg 168

De boerderij is rond 1890 gebouwd en is van het type dwarshuisboerderij. Het maakt deel uit van een reeks van boerderijen, die de Schie als ontginningsbasis hebben. De lage en drassige gronden zijn vrijwel alleen geschikt voor veeteelt, wat ook de naam van de boerderij verklaart.

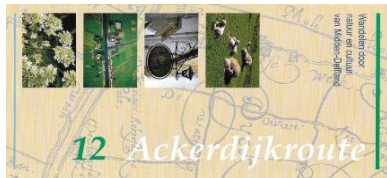
L. Het Kruithuis, Rotterdamseweg

Na de Delftse Donderslag, de ontploffing van het kruithuis aan de Paardenmarkt, werd in 1660 een nieuw kruithuis gebouwd aan de Schiekade ver van de binnenstad van Delft. De toparchitect Pieter Post, bekend van Huis ten Bosch en het Johan de Witthuis in Den Haag, ontwierp het gebouw. Het complex

heeft een prachtig poortgebouw, versierd met het wapen van de Staten-Generaal. Het complex bestaat verder uit een pakhuis, kuiphuis, wachthuis en natuurlijk de twee kruittorens. Deze staan, extra veilig, midden in de vijver met dubbele deuren en sloten van koper (geen ijzer om vonkvorming te voorkomen). De muren zijn dikker dan het dak. Het idee was dat bij een volgende ontploffing alleen het dak de lucht in zou vliegen.

Bronvermelding

Deze wandelroute maakt oorspronkelijk deel uit van een serie van drie mapjes met elk zes routes, uitgegeven in de periode 2004-2007. De serie kwam tot stand in samenwerking van de vereniging Te Voet en de werkgroep Paden van de Midden-Delfland Vereniging. Tekst, fotografie en vormgeving zijn van Frits van Ooststroom. In 2022 zijn de routes

gedigitaliseerd en geactualiseerd. De Akerdijkroute met volgnr. 11 had voorheen volgnr. 12. Bij deze bewerking is verder dankbaar gebruik gemaakt van:

- artikelen uit de Jaarboeken van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden en informatie op de website www.middendelfland.net.
- publicaties van Midden-Delfland is Mensenwerk: <https://www.mdmw.nl/>